

NAPOVED INTEGRALNE SERIJE:

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja

V čedalje večji meri se soočamo z mnogoterimi, raznolikimi izzivi – od svetovnih do evropskih, slovenskih, lokalnih; od podnebnih sprememb do ekonomskih problemov.

Zato je nujen drugačen pogled na svet okrog nas, nov način razmišljanja in delovanja, preseganje kalupov...

Celosten pogled, ki nam bo pomagal, da elemente, ki jih že imamo, vidimo v novi luči, na drugačen in celosten način povežemo, prepletemo, stkemo – PAMETNO INTEGRIRAMO.

Drobce rešitev, ki bodo dobre za vse, imamo pred seboj, živimo z njimi – tu, v Sloveniji in Evropi.

Ker »nič ni tako praktično kot dobra teorija« (Lewin), predstavljamo NAČELA, po katerih je mogoče oblikovati nov, celosten konceptualen okvir; pravzaprav lahko vodijo do različnih teorij.

In ta načela nas lahko pripeljejo do TEORIJE INTEGRALNEGA RAZVOJA avtorjev Ronnieja Lessema in Alexandra Schiefferja.

Praktični primeri njene uporabe z odličnimi praksami (večina iz Slovenije) in novi integralni koncepti bodo sestavljali večino od 100 nadaljevanj v seriji »S pametno integracijo do trajnostnega razvoja«. Objavljali jih bomo v naslednjih nekaj mesecih, praviloma vsak dan od ponedeljka do petka. S pomembnim sporočilom, da je nujno pametno povezati številna prizadevanja in potencialne za trajnostni razvoj v okviru EU.

*Med drugim smo pristop integralnih svetov uporabili pri snovanju novega, trajnostnega modela razvoja za našo državo - poimenovali smo ga Integralna zelena Slovenija. Predstavili smo ga v knjigi **Integral Green Slovenia** (Routledge, 2016), ki smo jo uredili dr. Darja Piciga, prof. Alexander Schieffer in prof. Ronnie Lessem, napisalo pa poleg nas še 42 slovenskih avtorjev. Z Integralno serijo se odzivamo na številne pobude, da bi imeli čimveč gradiv o Integralni zeleni Sloveniji tudi v domačem jeziku.*

In integralna zelena pot lahko prispeva tudi k prihodnosti Evrope.

O vsem tem nas bo v prihodnjih mesecih pisalo več deset avtorjev knjige in drugih integralnih mislecev.

Vse to prvič celostno v slovenskem jeziku in edinstveno v svetovnem merilu.

Prijazno vabljeni k prebiranju, razmišljanju in ustvarjalni uporabi!

Dr. Darja Piciga

DESETI TEDEN

S pametno integracijo do trajnostnega razvoja – 48. nadaljevanje

25. 4. 2018

48. Model celostnega razvoja z upoštevanjem vitalno-energijskih počel pokrajine

Današnji prispevek je vsebinsko bogat, napovedali smo ga že v prejšnjem nadaljevanju, zato kar prepuščam besedo Karin in Robiju Lavin, prodornima soavtorjema 4. poglavja knjige **Integral Green Slovenia** – pripeljala nas bosta do zaključka tematskega sklopa o »vzhodnem« integralnem svetu, ki ga bomo pregledno povzeli v jutrišnjem prispevku.

Dr. Darja Piciga

V Zavodu za celostni razvoj Anima Mundi Sežana, ustanovljenem leta 2014, sta ustanovitelja Robi Lavin in Karin Lavin združila vsa področja delovanja in individualne izkušnje preteklih dvajsetih let v inovativni model obravnave trajnostnega razvoja, ki vključuje vitalno-energijske danosti pokrajine. Zavod sodeluje z različnimi ustvarjalci, strokovnjaki in ustanovami, ki delujejo za večjo okoljsko in socialno odgovornost.

Lavinova izhajata iz nove paradigme, ki obravnava prostor kot živ organizem, kar pomeni, da lahko s pokrajino sodelujemo kot z inteligentnim in čutečim bitjem. Osnovne smernice za razvoj v pokrajini ali podjetju so berljive v vitalno energijski podstati prostora in zavesti prostora - *genius loci*, kar so poznale že stare kulture. V Sloveniji se je pričevanje o tem ohranilo še vse do srede preteklega stoletja¹. Tradicionalni modeli bivanja, s katerimi je bogata dediščina Evrope in slovenskega prostora, so bili organizirani vzdržnostno do okolja z zavedanjem, da je nosilnost okolja tista, ki pogojuje življenje². Stare kulture so v načrtovanju upoštevale vitalno-energijsko in duhovno raven prostora ter s tem skrbele za pretok vitalne energije in za zdravje pokrajine. Tak način načrtovanja naselij je bil v Evropi v rabi še v srednjem veku. Geomantične raziskave starih mestnih jeder vedno znova razkrijejo pretanjeno znanje načrtovalcev o subtilnih razsežnostih krajine s potekom ulic, umestitvijo stavbnih mas in cerkva kot obrednih mest v organizem pokrajine.

Po uvajanju v geomantijo in sodelovanju z Markom Pogačnikom sredi 90-ih sta Karin in Robi Lavin skozi različne projekte v Sloveniji, Italiji, Avstriji in na Hrvaškem razvila svoj pristop, ki zaobjema delo s pokrajino in prebivalci.

Pristop k oblikovanju trajnostnega razvoja, ki vključuje vitalno energijski potencial prostora, sta razvijala skozi izkušnje z geomantičnim načrtovanjem naselij in individualnih gradenj (Projekt 8 soseka Domžale, zaselek Planina, naselje Visoko pri Ajdovščini, zasebna klinika Medicinski center Vid Nova Gorica, Polnilnica vode Costella, Fara in Češminov park Domžale). Občina Domžale je prva občina v Sloveniji, ki je energijski pregled lokacije, predvidene za širjenje naselja, vključila v občinske prostorske akte.

S poslovnim geomantičnim svetovanjem in uvajanjem celostne obravnave podjetij uvajata integralni kulturno-ekološki in tehnološko-ekonomski pristop v razvoj podjetij (TA-BU nepremičnine d.o.o. Ljubljana, Cestno podjetje Koper, Inštitut za delničarstvo Ljubljana, Flaška d.d. Begunje, Endovital Kočevje, Vita center d.o.o. Naklo...). Robi Lavin je za inovacijo v poslovnem svetovanju prejel posebno priznanje Gospodarske zbornice Slovenije v letu 2010.

Karin Lavin širi kreativne pristope s področja umetnosti v različne oblike družbenega delovanja v sodobni umetnostni smeri land-arta (izobraževanja, osveščanje o pomenu dediščine in njeno vključevanje v razvoj). Polje delovanja umetnosti s tem prehaja na področje individualne in kolektivne zavesti. V projektih nastajajo rezultati od novih metod poučevanja skozi dediščino do prostorskih ureditev v obliki labirintov in grafičnega ter industrijskega oblikovanja, ki upošteva energijsko delovanje oblik. Na osnovi vrhunskih dosežkov na njenem umetniškem področju ter kulturno-vzgojnih projektov, njenega inovativnega in ustvarjalnega pristopa na področju razvoja pedagogike kulturne dediščine jo je Ministrstvo za kulturo RS v evropskem letu kulturne dediščine 2018 imenovalo za ambasadorico kulturne dediščine.

V zgornjekolpski dolini sta Karin in Robi Lavin sodelovala z Občino Kostel pri njenih prizadevanjih za trajnostni razvoj in ustvarjanje zelenih delovnih mest v redko poseljeni neokrnjeni naravi doline. Sodelovala sta pri oblikovanju blagovne znamke Svet Kolpe. Pri obnovi stare šole v Turistično razvojno informativno središče sta po pregledu lokacije pripravila zasnovo ureditve z litopunkturo in poslikavami, ki odražajo arhetipe prostora. Energijsko sta uredila črpališče vode Costella in oblikovala steklenico za vodo po načelih holističnega oblikovanja. Tako njena oblika odraža energijske kvalitete vode.

---

¹ Na primer:

Medvešček, P. (2006). *Let v lunino senco*. Nova Gorica: Taura.

² Na primer:

Šmitek, Z. (2004). *Mitološko izročilo Slovencev*. Ljubljana: Študentska založba.

Slike: Štirje arhetipi zgornjekolpske doline Navdih in modrost, Voda in prvinško, Blagostanje in Oba, upodobljeni v Turistično razvojnem informativnem središču v Vasi, Kostel (del geomantične ureditve prostora, risbe in realizacija poslikav: Karin Lavin)

Na občinski ravni so občinski prostorski načrti tisti, ki dajejo osnovo za zdrav razvoj okolja. Za občino Domžale sta pripravila podrobno analizo območja, predvidenega za širitev naselja. Analiza obravnava posamična področja širšega območja in označuje predele, neprimerne za gradnjo, in globlje kvalitete prostora s smernicami za urbaniste in arhitekta. Smernice svetujejo, kako te globlje kvalitete optimalno vključiti v načrtovanje, da ne pride do poškodb vitalno energijskega oz. duhovnega potenciala lokacije, in usmerjajo, kako lahko danosti kakovostno nadgradimo.

Za razvoj lokalnih skupnosti (občin, krajevnih skupnosti) in tudi regij je ključnega pomena načrtovanje razvoja s holističnim pristopom. Z upoštevanjem vitalnih počel pokrajine skrbimo za zdravje prostora in posledično prebivalcev. Njuni predlogi so vključeni v Regionalne razvojne plane 2014 – 2020 v štirih regijah v Sloveniji.

Prav poseben pomen za razvijanje celostnega pristopa do okolja in aktivne družbe imajo izobraževanja. Lavinova organizirata izobraževanja s ciljem generiranja integralnega razvoja na različnih področjih in za različne ciljne skupine: od seminarjev za vzgojitelje in učitelje o pedagogiki kulturne dediščine do izobraževanj za lokalne skupnosti in druge skupine o celostnem odnosu do okolja in inoviranju z dediščino.

Poseben sklop izobraževanj za vzgojitelje in učitelje - poučevanje skozi dediščino - poteka v različnih krajih po Sloveniji: večletno sodelovanje z Vrtcem Slovenska Bistrica³ in Nova Gorica, in v okviru različnih projektov v Domžalah, projekt Živa dediščina v Slovenski Bistrici, Gozd in podeželje - odprto učno okolje mladih⁴ na Gorenjskem – projekt, mednarodni projekt »Living Landscape« (Živa krajina Krasa) Univerze na Primorskem...

³ Rezultat tega sodelovanja je tudi več publikacij, omenjamo dve:

Lavin, K. (2017). *Dediščina in učenje z občutenjem*. Slovenska Bistrica: Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica.

Lavin, K. (2013). *Ustvarjamo igre iz dediščine*. Slovenska Bistrica: Vrtec Otona Župančiča Slovenska Bistrica.

⁴ Juršak, V., Krevzel, F., & Lavin, K. (2014). *Gozd in podeželje—odprto učno okolje mladih*, Kranjska Gora.

Sodobna geomantija nadaljuje tradicijo starih kultur, katerih sledi so prepoznavne v slovenskem in evropskem prostoru. Evropska kultura je skozi stoletja izoblikovala antropocentričen odnos do sveta, ki postavlja v središče človeka. Z vrednotenjem sveta s stališča človekovih potreb je naravi in okolju dodeljena sekundarna vloga. Pogled skozi optiko zadovoljevanja človekovih potreb in koristi je privedel do instrumentalizacije narave. Taka percepcija sveta kljub perečim okoljskim problemom in konstruktivnim političnim agendam še naprej generira razvoj, ki ni vključevalen.

Razvoj dediščine predstavlja pomemben segment evropskih politik, saj pomembno dopolnjuje tri dimenzije trajnostnega razvoja, tako okoljsko kot tudi socialno in ekonomsko.

Razvoj dediščine z njenim ohranjanjem pomeni izziv za vrednotenje in prepoznavanje potencialov okolja. Tako naravna kot kulturna dediščina nam odstirata identiteto pokrajine. Predstavljata bogastvo znanj za učenje in inoviranje in osnovo za razvoj zelenega turizma. Dediščina ponuja izzive za osveščanje lokalnega prebivalstva pri prepoznavanju potencialov okolja in s tem njihove aktivne soudeležbe v lokalnem razvoju (princip "od spodaj navzgor"), ki ga dopolnjuje zavzemanje za spremembe politik (princip "od zgoraj navzdol").

Razvoj dejavnosti, najsi bo to dejavnost posameznika, podjetja ali v pokrajini, izhaja iz globljih potencialov, iz duhovnega jedra. Različni primeri trajnostnega razvoja, ki jih razvijata Lavinova, so vedno avtentični, z domačini jih so-ustvarjata kot izraz danosti posamične pokrajine in njene duhovne dediščine z vključevanjem pokrajinskih arhetipov v vsebine sodobnega trajnostnega razvoja.

Projekt Geomantija KRRES – platforma za trajnostni razvoj Rifnika z arheološkim najdiščem, Šentjurja, Kalobja in Resevne⁵

Projekt Geomantija KRRES s svojo dodano vrednostjo duhovnoenergijskih razsežnosti presega ustaljene norme. Je celosten in inovativen do prostorskega in družbenega razvoja. Z uporabo intuitivnega znanja, ki je vtakano v delovno metodologijo projekta, večplastno prispeva k dobrobiti okolja in ljudi. Uvaja nov hologramski model razvoja, ki pomeni so-žitje, so-bivanje, izražanje globljih potencialov posameznikov in pokrajine in tako dopolnjevanje ter nadgradnjo, plemenitenje v različnosti. Kar pomeni aktualno rešitev za različna okolja drugod po Sloveniji in v svetu.

S poglobljeno raziskavo prostora, v kateri sta razbrala subtilne duhovno-energijske razsežnosti okolja, smo dobili uvid tako v značilnosti njegovih obstoječih pravzorcev, kakor tudi izhodišča za najprimernejši razvoj širšega območja in posamičnih mikro lokacij, kmetij in lokalnih podjetij.

Z vključevanjem domačinov v generiranje celostnega razvoja območja, z izobraževanji in podjetniškim svetovanjem pri razvoju dejavnosti in oblikovanju skupne krajinske znamke je izražena identiteta pokrajine in osnovan program zelenega turizma.

Z izobraževanji želita ljudem približati novo pojmovanje uspešnosti, ki temelji na osebnem razvoju in realizaciji najglobljih hotenj oz. osebne poklicnosti ter prispeva k raznolikosti in skrbi za skupnost skozi različne oblike družbene organiziranosti. S prepoznavanjem globljih potencialov pokrajine in osveščanjem domačinov ter obiskovalcev o povezanosti z naravo v obliki novega romarskega turizma ali selfnessa v naravi se hkrati z razvojem dediščine poskrbi za njeno varovanje.

---

⁵ Lavin, R. (2014). *Platforma za trajnostni turizem in celostni razvoj območja Kalobja—Rifnik—Resevna—Šentjur*. Šentjur: Krajevna skupnost Šentjur

Slika: Nov turistični program: koncert v votlini mlinskih kamnov na območju bogatem z vitalno-energijskimi izviri pokrajine med Rifnikom in Resevno (projekt Geomantija KRRES, Rifnik)

Poleg delovanja v različnih projektih geomantičnega prostorskega načrtovanja in zelenega turizma v Sloveniji se trenutno ukvarjata z oblikovanjem turističnih programov in usposabljanj turističnih vodnikov zelenega geomantičnega turizma za turistično organizacijo otoka Raba na Hrvaškem.

Podobno kot na Solčavskem in v Srcu Slovenije se trudita ozavestiti modrosti dediščine in možnosti za inoviranje v lokalnih okoljih ter oblikovati nove modele sobivanja in integralnega razvoja – in tako prispevati h generiranju holističnega odnosa do pokrajine pri domačinih, upravljalcih in obiskovalcih.

*Robi Lavin in Karin Lavin
Zavod za celostni razvoj Anima Mundi Sežana*